

The first International conference on sustainable urban structure
مقدمه ای بر هندسه و تناسبات در معماری کاروانسرای مهدوی
نراق

فاطمه داودزاده^۱، اسماعیل طلائی^۲، محمد مهدی پژوهش^۳

^۱ کارشناس ارشد مرمت و احیاء بناها و بافت های تاریخی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد

یزد، ایران

Fati_davoodzadeh@yahoo.com

^۲ استادیار و عضو هیئت علمی، دانشکده هنر و معماری، علمی دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی، ایران

Esm.Talaei@iauctb.ac.ir

^۳ کارشناس ارشد مرمت و احیاء بناها و بافت های تاریخی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد

تهران مرکزی، دانشکده هنر و معماری،

Pazhohesh.m@gmail.com

چکیده

استفاده از پیمون یکی از اصول مهم در معماری ایرانی محسوب می شود و معمار با بکارگیری آن اجزاء و اندامهای بنا را به یکدیگر پیوند داده و بدین شکل با استفاده از ایجاد تناسبات بین اجزای بنا در خلق اثر هماهنگ و متناسب موفق بوده است. کاربرد تناسبات به دلیل ایجاد زیبایی بصری در معماری و هنرهای تجسمی از اهمیتی ویژه برخوردار است. هدف بنیادی همه نظریه ها درباره تناسبات در کار هنری، پدید آوردن احساس نظم و سامان بخشی میان بخش های مختلف یک اثر می باشد که این ساماندهی در یک رشته تجربیات پیوسته توسط شخص، امکان ایجاد حس زیبایی را داشته باشد. معماران از شکل های ساده هندسی و ضرایب اعداد منطقی استفاده می کردند تا بین اجزای بنا تناسبات هماهنگی برقرار شود. در این مقاله پس از بررسی نقش تناسبات و هندسه در معماری ایرانی، نگاهی به نقش این عناصر در کاروانسرای مهدوی نراق شد.

واژه های کلیدی: کاروانسرای مهدوی، هندسه، تناسبات، معماری ایرانی.